

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

คณะพยาบาลศาสตรมิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

The Evaluation of Bachelor Nursing Science Curriculum

(Revised in 2017), Mission Faculty of Nursing,

Asia-Pacific International University

จิราวรรณ กล่อมเมฆ¹ จันทนา หล่อตะกุล²

เพชรรัตน์ เอี่ยมละออ² เจตนา วงษาสูง²

Jirawan Klommek¹ Chantana Lortajakul²

Petcharat Eiamla-or² Jettana Wongsasung²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) คณะพยาบาลศาสตรมิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 260 คน ผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 24 คน กรอบแนวคิดของการวิจัยประยุกต์ใช้ CIPP model การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสภาการพยาบาล เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร แบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ .99, 1.00, 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .95, .98, .99 และ .98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ บริบท กระบวนการ และผลผลิต ส่วนปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมในระดับมาก ผลการวิจัยนี้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ให้มีคุณภาพ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถาบัน ความต้องการของสังคม และประเทศชาติ

คำสำคัญ การประเมินหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต CIPP model

¹ รองคณบดี คณะพยาบาลศาสตรมิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก Associate dean, Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University

Corresponding author, Email: jirawan@apiu.edu

² อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตรมิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก Lecturer, Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University

Abstract

This descriptive research aimed to evaluate the Bachelor of Nursing Science Curriculum (Revised in 2017), Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University. The sample consisted of 260 students and 24 administrators and full-time curriculum lecturers. The CIPP model, the Educational Quality Assurance Framework of the Office of Higher Education Committee, and the Thai Nursing Council were used as a conceptual framework. The instruments consisted of a questionnaire collecting the opinion related to context, input, process, and product of curriculum. The content validity (IOC) of the domains was .99, 1.00, 1.00 and 1.00, respectively. The Cronbach's alpha coefficients were .95, .98, .99 and .98 respectively. Data were analyzed by descriptive statistics shown as percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that overall of the Bachelor of Nursing Science Curriculum (Revised in 2017) as well as the context, process, and product sub-scales were suitable at the highest level. The input sub-scale was at the high level. The findings could be used to improve the quality of the Bachelor of Nursing Science Curriculum (Revised in 2022), Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University for achieving the goal of the institute, the need of the society, and the country.

Key words curriculum evaluation, Bachelor of nursing science, CIPP model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาชาติ ท้ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีหลักสูตรที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสามารถบรรลุตามความมุ่งหมายการจัดการศึกษา หลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดความมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหา แนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หลักสูตรยังเป็นเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น หลักสูตรที่ดีต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และ

การเมือง ตามความหมายของหลักสูตร หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ และ/หรือเอกสารที่มีการจัดทำ เป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ หลักสูตรจึงเป็นเครื่องชี้นำในการจัดการ ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องปฏิบัติตามหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่ จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญของชาติ (มารุต พัฒนาผล, 2561) หลักสูตรที่มีคุณภาพ คือ หลักสูตรที่มีความชัดเจน เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับ บริบทที่นำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่จะให้ได้มาซึ่งหลักสูตรที่มีคุณภาพคือการประเมิน หลักสูตร

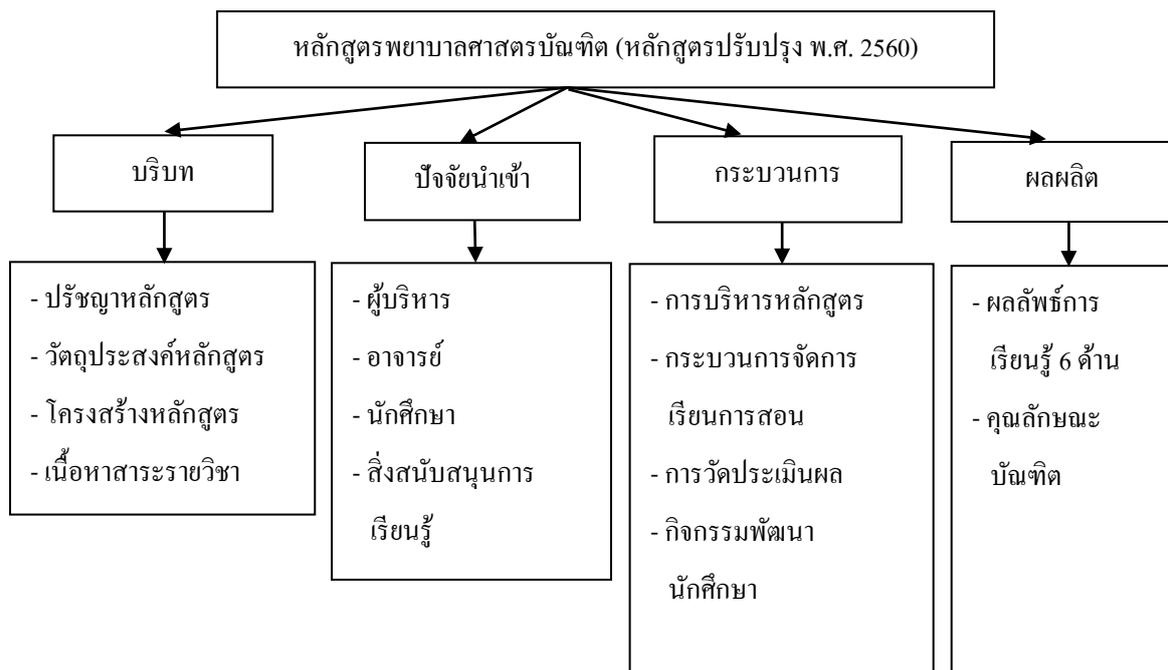
การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการแสวงหาข้อมูลและการจัดเตรียมสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) การประเมินหลักสูตรเป็นการพัฒนาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดใน แง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาาร่วมกันและสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้น เป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ มีส่วนใดที่จะต้อง ปรับปรุงแก้ไข (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) การประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งใน การพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร ช่วยให้ทราบสารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของหลักสูตร เพื่อใช้ในการ ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับนโยบายของรัฐ และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทั้งยังช่วยเสริมแรงให้กับผู้บริหารหลักสูตร ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในการ บริหารหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานสูงอันจะเกิดคุณค่าและ ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือสถานศึกษา และเป็นการตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตของหลักสูตรนั้นๆ ว่า บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้นหรือไม่ เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองต่อความต้องการของวิชาชีพและ สังคมได้ (มารุต พัฒนาผล, 2562)

คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก ภายใต้การกำกับของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมรับรองมาตรฐาน การศึกษาโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยของคริสตจักรเซเว่นธ์เดย์แอ๊ดเวนตีส (Accrediting Association Seven-Day Adventist, AAA) เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตพยาบาลในระดับวิชาชีพเพื่อ สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการทางด้านสุขภาพ โดยจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) ที่ครอบคลุมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคทดลอง และภาคปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์จริงของผู้ใช้บริการ ครอบคลุมชุมชน สังคม ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพให้แก่ นักศึกษา นอกจากนี้คณะพยาบาลศาสตร์มичชั้น ยังมีการดำเนินการตามพันธกิจหลักด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดมา ขณะนี้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้ดำเนินการมาใกล้ครบรอบ 5 ปีการศึกษาแล้ว ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม และการประกันคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำหนดให้ต้องประเมินหลักสูตรทุก 5 ปี คณะพยาบาลศาสตร์มичชั้น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก จึงทำการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยใช้ CIPP Model (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ซึ่งเป็นการ ประเมินหลักสูตรใน 4 องค์ประกอบ คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Product) รวมทั้งนำกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สกอ. และสภาการพยาบาลมาประเมิน ร่วมด้วย ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะ พยาบาลศาสตร์มичชั้น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิกให้มีคุณภาพต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินตาม CIPP Model (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ประกอบด้วย การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยตาม CIPP model

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) คณะพยาบาลศาสตร์ มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

ประชากร เป็นผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี ของคณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก จำนวน 284 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 8 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 16 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 79 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 44 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 44 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 93 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรทั้งหมดจำนวน 284 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 8 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 16 คน นักศึกษาพยาบาล ทั้ง 4 ชั้นปี จำนวน 260 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากเครื่องมือการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 (คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น, 2562) พัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP model (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) กรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สกอ. (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) และสภาการพยาบาล (ทัศนา บุญทอง, 2563) ประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา จำนวน 3 ข้อ ผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
2. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย
 - 2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตร จำนวน 29 ข้อ
 - 2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร จำนวน 66 ข้อ
 - 2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการของหลักสูตร จำนวน 43 ข้อ
 - 2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร จำนวน 36 ข้อ

แบบสอบถามการประเมินหลักสูตร มีลักษณะคำตอบเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ .99, 1.00, 1.00, และ 1.00 ตามลำดับ และตรวจหาความเที่ยง (Reliability) โดยนำไปใช้กับบัณฑิตที่สำเร็จในปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .95, .98, .99, และ .98 ตามลำดับ

เกณฑ์การแปลความหมาย คำนวณจากช่วงคะแนนเฉลี่ยตามโคงปกติ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ข้อความมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ข้อความมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ข้อความมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ข้อความมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ข้อความมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากคณะผู้วิจัยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรมของมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิกแล้ว จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี ของคณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ การนำเสนอผลการวิจัยซึ่งจะเสนอในภาพรวม พร้อมทั้งตอบข้อสงสัยของผู้เข้าร่วมวิจัย รวมทั้งขอการยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการเก็บข้อมูล ด้วยการเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งหมดมาให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ แล้วจึงนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตาม CIPP model ใน 4 องค์ประกอบ คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย

การวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมจากคณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรมของมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก เลขที่ RRDC 2020-189 วันที่ 28 ตุลาคม 2563 ผู้วิจัยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล และประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งการรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ และการนำเสนอผลการวิจัยซึ่งจะเสนอในภาพรวม พร้อมทั้งตอบข้อสงสัยของผู้เข้าร่วมวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยได้โดยไม่มีผลกระทบต่อการทำงาน หรือคะแนนและการเรียนของนักศึกษา เมื่อเห็นชอบแล้วจึงจะเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-25 ปี อายุเฉลี่ย 20.97 ปี (S.D. = 2.45) อายุน้อยที่สุด 18 ปี และอายุมากที่สุด 35 ปี

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้บริหารและอาจารย์ทุกคนเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 51.3 ปี (S.D. = 12.08) อายุน้อยที่สุด 28 ปี และอายุมากที่สุด 72 ปี อาจารย์ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51–60 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 21–30 ปี

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย

1. **บริบทของหลักสูตร** พบว่า นักศึกษา ผู้บริหาร และอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตรฯ โดยรวม โดยเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = .36) และความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของวิชาในหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = .40; $\bar{x} = 4.73$, S.D. = .36; $\bar{x} = 4.73$, S.D. = .45; $\bar{x} = 4.67$, S.D. = .42 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมรวมเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ (n = 284 คน)

บริบทของหลักสูตร	นักศึกษา		ผู้บริหารและอาจารย์		รวม		ระดับความเหมาะสม
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	โดยรวม
ปรัชญาของหลักสูตร	4.74	.40	4.62	.43	4.73	.40	มากที่สุด
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.74	.36	4.61	.34	4.73	.36	มากที่สุด
โครงสร้างของหลักสูตร	4.75	.43	4.48	.58	4.73	.45	มากที่สุด
เนื้อหาของวิชาในหลักสูตร	4.71	.36	4.21	.68	4.67	.42	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยโดยรวม	4.73	.33	4.40	.51	4.70	.36	มากที่สุด

2. **ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร** นักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรโดยรวม โดยเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = .41) โดยอาจารย์ผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .34) และอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .49) และอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ (n = 284 คน)

ปัจจัยนำเข้า	นักศึกษา		ผู้บริหารและ อาจารย์		รวม		ระดับ
	ความเหมาะสม						
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	โดยรวม
นักศึกษา	4.56	.42	3.92	.50	4.51	.46	มากที่สุด
อาจารย์ผู้สอน	4.72	.31	4.29	.42	4.68	.34	มากที่สุด
ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้	4.39	.48	4.15	.54	4.37	.49	มาก
คะแนนเฉลี่ยโดยรวม	4.47	.40	4.15	.46	4.45	.41	มาก

3. กระบวนการของหลักสูตร นักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการของหลักสูตร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .38) คะแนนเฉลี่ยของการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดประเมินผล กิจกรรมพัฒนานักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .41; $\bar{x} = 4.69$, S.D. = .38; $\bar{x} = 4.73$, S.D. = .40, และ $\bar{x} = 4.64$, S.D. = .48) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมเกี่ยวกับกระบวนการของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ (n = 284 คน)

กระบวนการของหลักสูตร	นักศึกษา		ผู้บริหารและ อาจารย์		รวม		ระดับ
	ความเหมาะสม						
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	รวม
การบริหารหลักสูตร	4.68	.41	4.62	.31	4.67	.41	มากที่สุด
กระบวนการเรียนการสอน	4.71	.38	4.49	.43	4.69	.38	มากที่สุด
การวัดประเมินผล	4.73	.39	4.66	.47	4.73	.40	มากที่สุด
กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	4.66	.46	4.49	.50	4.64	.48	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยโดยรวม	4.70	.38	4.55	.37	4.68	.38	มากที่สุด

4. ผลผลิตของหลักสูตร นักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .37) โดยคุณธรรมจริยธรรมมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = .37) และคุณลักษณะพิเศษมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยสุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = .55) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ (n = 284 คน)

ผลผลิตของหลักสูตร	นักศึกษา		ผู้บริหารและอาจารย์		รวม		ระดับความเหมาะสม
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	รวม
คุณธรรม จริยธรรม	4.79	.35	4.63	.48	4.78	.37	มากที่สุด
ความรู้	4.70	.42	4.39	.49	4.67	.43	มากที่สุด
ทักษะทางปัญญา	4.68	.43	4.18	.60	4.64	.47	มากที่สุด
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.73	.39	4.35	.52	4.70	.42	มากที่สุด
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.66	.42	4.23	.49	4.62	.44	มากที่สุด
ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.74	.43	4.36	.43	4.70	.44	มากที่สุด
คุณลักษณะพิเศษ	4.56	.53	4.10	.58	4.52	.55	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยโดยรวม	4.71	.35	4.36	.44	4.68	.37	มากที่สุด

การอภิปรายผล

ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก ตามรูปแบบการประเมิน CIPP Model

1. บริบทของหลักสูตร นักศึกษา ผู้บริหาร และอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านบริบทของหลักสูตรโดยรวม ได้แก่ ปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาหลักสูตร ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความเห็นว่า

หลักสูตรมีปรัชญา และวัตถุประสงค์สอดคล้องกับสถาบันในการพัฒนาคนในทุกมิติของชีวิต โดยมีคุณธรรม นำความรู้ สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในการรับใช้สังคมที่มีความแตกต่าง ทางความเชื่อและวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก, 2563) ซึ่งสนองตอบแผนอุดมศึกษาระยะ ยาว 20 ปี (สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ในการยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาของไทยเพื่อพัฒนาบัณฑิตที่มี คุณภาพสู่สังคมและพร้อมจะแข่งขันกับนานาชาติ และข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยการให้ความ เห็นชอบหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีพยาบาลและผดุงครรภ์ ระดับวิชาชีพ พ.ศ. 2563 (ทัศน บุญทอง, 2563) รวมทั้งการใช้แนวคิดทฤษฎีระบบของนิวมานเป็นกรอบแนวคิดของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) เพื่อพัฒนาให้บัณฑิตมีสมรรถนะและศักยภาพในการดูแลที่สนองความต้องการ ของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม ตามความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้ใช้บริการในด้านสุขภาพ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งรวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการ ปฏิบัติการพยาบาล การใช้ยาอย่างถูกต้องสมเหตุผลและความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ (คณะพยาบาลศาสตร์ มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก, 2560)

สำหรับโครงสร้างหลักสูตร นักศึกษามีความเห็นว่า การกำหนดจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 130 หน่วยกิต ครอบคลุมทั้งหมดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้านพื้นฐานวิชาชีพ หมวดเฉพาะวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือก ได้สัดส่วนตามเกณฑ์หลักสูตรระดับอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) รวมทั้ง เนื้อหาหลักสูตร มีการจัดลำดับวิชาในแต่ละภาคการศึกษาของแต่ละชั้นปีมีความเหมาะสม สอดคล้องกับผล การศึกษาของอาภากร เป็รียวนิม (2561) ที่ศึกษาการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ธนบุรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามรูปแบบ CIPP พบว่า วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เนื้อหารายวิชามีความเหมาะสม ทันสมัย และสามารถประกอบอาชีพได้

2. ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร นักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยรวมและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ในระดับมาก ส่วนเรื่องนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษามีสัดส่วนตาม เกณฑ์ นอกจากนี้คุณสมบัติของอาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์การสอนที่ตรงสาขาทางการพยาบาล ตรง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สภาการพยาบาลกำหนด (สุปาณี เสนาดิสัย และวัลลา ดันตโยทัย, 2563) ส่งผลให้

นักศึกษาได้รับการดูแลและพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการให้การพยาบาลที่ถูกต้องเหมาะสมกับ ผู้ใช้บริการที่ครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม วัฒนธรรม จิตวิญญาณและพัฒนาการ โดยใช้ กระบวนการพยาบาลและการคิดวิเคราะห์บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพการ พยาบาลเพื่อให้การพยาบาลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นพยาบาลที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับผลการ ประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่พบว่า ปัจจัยด้านอาจารย์มีคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งด้านความเชี่ยวชาญและด้านความ เป็นครู (อนัญญา คูอาริยะกุล และคณะ, 2560) ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่อง การเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในหอพักให้สะดวกและรวดเร็ว และ โสตทัศนูปกรณ์มี คุณภาพและพร้อมใช้ อุปกรณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาลส่งเสริมการฝึกเสมือนจริงในการปฏิบัติวิชาชีพการ พยาบาล และ หุ่นจำลอง/อุปกรณ์ต่างๆ มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้และมีจำนวนเพียงพอ อย่างไรก็ตามคณะฯ อาจจะต้องทบทวน และพัฒนาด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและเพียงพอมากขึ้น เพราะการ เรียนรู้ในปัจจุบันขยายกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษา สามารถเรียนรู้ในสภาพที่เสมือนจริงด้วยตนเอง สะดวกในทุกสภาพการณ์ และนักศึกษาสามารถทบทวน ความรู้ได้ทุกเวลาที่ต้องการในจำนวนอุปกรณ์/หุ่นจำลองเสมือนจริงที่เพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตร พยาบาลศาสตรมีความสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์เมื่อนำไปดำเนินการมากขึ้น (ภาสกร เรืองรอง และ คณะ, 2557) นอกจากนี้ผู้บริหารและอาจารย์ยังคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องสถานที่ สำหรับสันตนาการ หรือพักผ่อนที่เพียงพอ สถานที่ในการทำกิจกรรมต้องมีความเหมาะสม และมีสถานที่ เอื้ออำนวยต่อการออกกำลังกายที่ควรต้องได้รับการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสุภาวดี เครือ โชติกุล, มยุรา นพพรพันธุ์, สฤณี จันทร์หอม, วราภา สิทธาภิรมย์, และกิตติยา สมุทรประดิษฐ์ (2559) พบว่า ปัจจัย สนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ช่วยเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ คือ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องฝึกจำลอง โสตทัศนูปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ

3. กระบวนการของหลักสูตร นักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการ ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยรวม ได้แก่ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการ ประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย เซนต์หลุยส์ พบว่า การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก (สุภาวดี เครือ โชติกุล และคณะ, 2559) ทั้งนี้เป็นเพราะคณะฯ ดำเนินการบริหารหลักสูตรตามหลักสูตรและแผนการจัดการศึกษา

ตลอดหลักสูตรที่วางไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุม และตามกำหนดเวลา มีการติดตามการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการศึกษา และมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ แต่ยังคงไว้ซึ่งมาตรฐานของหลักสูตร ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) และเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล 2563 (สุปานี เสนาดีสัย และวัลลา ตันตโยทัย, 2563) คณะพยาบาลศาสตร์มีชั้นจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ภาคทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้จริง ส่งเสริมให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีจิตวิญญาณการรับใช้ตามแนวทางของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับงานวิจัย ศิลปวัฒนธรรมและการบริการวิชาการ ในเรื่องการวัดประเมินผล คณะฯ ตระหนักและให้ความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการประเมินถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจนและยุติธรรม มีการประเมินผลการเรียนการสอนรายวิชาภายหลังสิ้นสุดแต่ละภาคการศึกษา และนำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม สำหรับกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา ที่คณะฯ จัดให้เป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญของการพัฒนานักศึกษาและครอบคลุมทุกมิติ เช่น การมีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานวิจัยและการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมทางสุขภาพ ส่งเสริมความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

4. ผลผลิตของหลักสูตร นักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยรวม ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าหลักสูตรนี้สามารถพัฒนานักศึกษาได้ตรงตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ผลผลิตของหลักสูตรในเรื่องคุณลักษณะพิเศษมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า คณะพยาบาลศาสตร์มีชั้นและสถาบันมีพื้นฐานมาจากศาสนา และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการพัฒนานักศึกษา ผ่านกระบวนการสั่งสอน อบรมทางศาสนา ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความดี การเป็นคนดี มีศีลธรรม มีจิตใจดี รับใช้ ช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า ให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะจิตวิญญาณการรับใช้ สอดคล้องกับผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต (คณะพยาบาลศาสตร์มีชั้น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก, 2562) และสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง 2555) ของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์

มหาวิทยาลัยนวมินทราชินราช (บุญทิวา สุ่ววิทย์, อมรรัตน์ เสตสุวรรณ, นิรมนต์ เหลลาสุภาพ, และนงนาฏ จงธรรมานุรักษ์, 2558) ที่พบว่า ปัจจัยด้านผลผลิตที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเมตตากรุณา และเอื้ออาทรอย่างเป็นองค์รวม

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ในด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม เพียงพอ และทันสมัย โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในหอพักให้มีความสะดวกและรวดเร็ว ทำการจัดหาโสตทัศนูปกรณ์และอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาลเสมือนจริงให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นและปรับปรุงประสิทธิภาพของอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้มีความพร้อมสำหรับการใช้งานเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา รวมทั้งการจัดสถานที่สำหรับสนทนากาสน สถานที่ออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีสุขภาพดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ทำวิจัยเพื่อประเมินสมรรถนะของบัณฑิตที่จบการศึกษาภายหลังจากมีประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพพยาบาลอย่างน้อย 1 ปี

แหล่งทุนสนับสนุน

คณะพยาบาลศาสตรมิชชน มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะพยาบาลศาสตรมิชชน มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก. (2560). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตรมิชชน มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก.

- คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก. (2562). *สรุปรายงานการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ปีการศึกษา 2561*. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก.
- ทัศนาศ นุญทอง. (2563). *ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ การพยาบาลและผดุงครรภ์ ระดับวิชาชีพ พ.ศ. 2563*. นนทบุรี: สภาการพยาบาล.
- บุญทิศา สุ่วิทย์, อมรัตน์ เสตสุวรรณ, นิรมนต์ เหลาสุภาพ, และนางนง วจจรธรรมาภรณ์. (2558). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง 2555) ของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการرض มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช. *วารสารเกื้อการุณย์*, 22(2), 71-90.
- ภาสกร เรืองรอง, ประหยัด จิระวงษ์, วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรีณัญ หมั่นเดช และชไมพร ศรีสุราช (2557). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 5(ฉบับพิเศษ พ.ค.), 195-205.
- มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก. (2563). *แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี 2563-2568*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก.
- มารุต พัฒผล. (2561). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- มารุต พัฒผล. (2562). *แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ ปรีนธ์ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2557*.
นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุปาณี เสนาดิสัย และวัลลา ตันตโยทัย. (2563). *คู่มือการรับรองสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการพยาบาลและผดุงครรภ์สำหรับสถาบันการศึกษาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563)*. กรุงเทพฯ: บริษัท จุดทอง จำกัด.

สุภาวดี เครือโชติกุล, มยุรา นพพรพันธุ์, สฤณี จันทร์หอม, วราภา สิทธาภิรมย์, และกิตติยา สมุทรประดิษฐ์. (2559). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ*, 3(3), 10-24.

อนัญญา คูอาริยะกุล, ศศิธร ชิดนายิ, อุดลย์ วุฒิจูริพันธ์, มณฑา อุดมเลิศ, ภราดร ล้อธรรมมา, และ จิราพร ศรีพลากิจ. (2560). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์*, 9(1), 44-58.

อากาศ เป็ร็ยวนี้่ม. (2561). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร มหาวิทาลัยกรุงเทพธนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามรูปแบบ CIPP. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพมหาวิทาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 1(2), 90-110.

Stufflebeam, D.L., & Shinkfield, A.J. (2007). *Evaluation theory, models, and application*. San Francisco: Jossey-Bess.